

לעילוי נשמת
הר"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.
הנוצח ע"י המשפחה

לעילוי נשמת
מרת שושנה ע"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברשטיין
נלב"ע כ"ט כסלו תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
הנוצח ע"י המשפחה

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: **בטוחים באבא**

פרשת נח

בס"ד | גליון מס' 504

איך קיבלו הערבים את כספם ברגע האפס?

והנה עלה זית טרף בפיה (ח', י"א)

ובכל זאת, גואה ועולה שאלה מהותית: מדוע באמת הביאה עלה מר של זית? - אם אדם נהנה מידי הטובות והמעניקות של בורא עולם, מדוע לא יהיה מזונו מתוק ואהוב, למה שיאכל מזון מר כלענה? אם בפיה מסר כה עמוק ומחזק על הביטחון והאמונה בבורא עולם, מדוע לא יבוא המסר הזה על מצע עלים מתוקים ורעננים? הסכיתו לגילוי מדהים, אותו חשף הרה"ק בעל ה'דברי ישראל' ממוד"ץ ז"ע, וכדאי להפנימו אל הלב. הפסוק מציין 'והנה עלה זית טרף בפיה' - היא טרפה את העלה, היתה לחוצה אם תמצא אותה לאו... נכון, היא מעדיפה עלה מר מידי של בורא עולם על כל מזון מידי של בשר ודם, אך עדיין יש בה לחץ אם תצליח למצוא עלה כזה, אם תזכה בו בקלות...

לכן העלה היה מר, כי ניכרו ביונה אותות הלחץ, היתה בה מן הדאגה. לוי היתה סמוכה ובטוחה, רגועה ושלווה, יודעת שיימצא העלה גם אם לא תחפש ו'טררוף' אותו מיד, גם אם לא תיכנס ללחץ ודאגה - בורא עולם היה מסדר לה מזון מתוק וטעים, משיבוע ונעים, שאין בו בלד מרירות. אך הלחץ שלה, הדאגה שלה, רצונה 'לטררוף' את הדבר הראשון שמצאה כי מי יודע אם תמצא מזון - אלו גרמו למזונה להיות מרים כלענה, ולא מתוקים כדבש.

את המסר הזה כדאי שניקח עימנו מפרשת השבוע, כי כולנו חווים לעתים רגעי משבר ודאגה, לחץ ומבוכה. לפעמים בעיה רפואית מלחיצה, לפעמים נוחתת צרה לא צפויה, לפעמים מצב הפרנסה לוט בערפל. כל יהודי מאמין שה' יפתח לו את השערים, אך אם הוא באמת יבטח בה' וישיען עליו, יעשה את ההשתדלות שלו מתוך רוגע ושלווה - זה יבוא מהר, מתוק ונעים מהצפוי!

אחים יקרים, מה לנו דאגה, מנין לנו הלחץ? - יהודי יודע שבכל מה שעובר עליו, בכל התמודדות, בכל מצב בחיים - אבא שבשמים לצידו, חפץ בהצלחתו ופועל למענו. הבה נישאר רגועים ושלוים, סמוכים ובטוחים, אין לנו על מי להישען אלא על אבינו שבשמים!

50 דקות מהפכניות!

מדמויות ההוד בירושלים של מעלה, היה הגה"צ רבי אשר פריינד זצ"ל, דמות מופת רחומאית של צדיק נשגב, שעסק במסירות נפש בקירוב יהודים לאביהם שבשמים ובמעשי חסד נאצלים, שאת רובם עשה הרחק מעין רואים. הוא נהג לקרב יהודים קשי יום, לדאוג לכל מחסורם, להרעיף עליהם טללי עידוד ונוחם, ולסייע להם להתפרנס במלאכה המתאימה להם.

אחד מאותם יהודים שקירב, הפך לקבלן השיפוצים האישי שלו. למען הסר ספק, רבי אשר לא נזקק לשיפוצניק תמיד, ביתו היה חף מכל גינון של שיפוף או דהר. תפקידו של השיפוצניק היה לגשת לבתי אלמנות ונזקקים, לתקן את הדרוש תיקון, לצבוע, לסייד, להתקין, להחליף ולחדש. אחת לשבוע, ביום ששי לפני חצות, היה מגיע השיפוצניק ליטול את שכר עבודתו ועבודת הפועלים הערבים בגין עמלם באותו שבוע, שאם לא כן - הרי זו בחינת סכנת נפשות ממש מהפועלים...

ויהי באחד מימי השישי, עלה השיפוצניק לביתו של רבי אשר, ערך עמו את החשבון, והנה - הסתבר שעלות השבוע החולף היתה גבוהה מהרגיל. רבי אשר חיטט בכיסו,

החיים שלנו, של כל אחד ואחד מאיתנו, הינם מסע ארוך בין תחנות שונות, טובות ופחות טובות, נעימות לצד כאלה שאינן קלות. כולנו חולפים ביעף על פני צמתים שונים בחיים, לפעמים עלינו לקבל החלטות הרות גורל, ולפעמים אנו צריכים להתמודד בהתמודדיות לא פשוטות. זה המצב וזו המציאות אצל כל בני האדם, אך גם בנקודה הזו - זכה העם היהודי בזכיה מיוחדת שאינה מובנת מאליה, זכיה שמשנה את התמונה לחלוטין, מעניקה אופטימית, מעודדת, מבטיחה את העתיד.

הזכיה הזו, היא הזכיה להאמין ולדעת שיש בורא לעולם, והבורא הזה הוא אבא שלנו, הדואג לכל מחסורנו ועינו צופיה להבטיח את דרכינו ולהטיב את חיינו. לא רק להאמין בו ולדעת שהוא קיים, אלא לבטוח בו באמת, להישען עליו בעת צרה, לדעת שהוא לצידינו בכל מצב ובכל תנאי, ולבטח הוא ינהלנו על מי מנוחות.

זו לא עוד הבנה, אלא תובנה שמשנה חיים, מפקסת את המבט, מרגיעה, מעודדת, תומכת ונוסכת ביטחון אמיתי. כשאדם יודע שאביו הוא מלך העולם, ומלך העולם - הוא ולא אחר - דואג לו וחפץ בהצלחתו ובטובתו, הוא לוקח את כל מה שעובר עליו בפרופורציה הראויה, לעולם אינו נבהל, נבוך ותוהה, הוא יודע שהוא בידיים הטובות ביותר ובטוח בכך!

הראיתם פעם נסיך מבולבל? האם בנו של ראש הממשלה עלול לחוש אבוד?! - אפילו בנו של עשיר ממוצע, חש ברוב המקרים רגוע ושלו. גם אם יש לו דאגה כלשהי, הוא בטוח שאביו העשיר בוודאי ידאג לכל מחסורו, יפעיל עבורו את קשריו, יפתח לו את הדלתות, וזאת, כאשר היכולת של מלך או עשיר מוגבלת מאוד, אין לו כל יכולת השפעה על הבריאות, על מצב הרוח, אפילו על המצב הכלכלי - הוא לא בהכרח שולט...

לא כן בבנו של מלך מלכי המלכים, ביהודי. יהודי הוא בנו של המלך החזק בעולם, שמנחה, מנווט ומשגיח בעין פקוחה וברחמים על כל באי עולם. הוא רואה את מה שעובר עליו, הוא מעניק לנו את ההתמודדויות עימן נתמודד, והוא נותן לנו את הכח לעבור אותן בשלום ולצאת מהן מחוזקים. עלינו רק לבטוח ולהאמין בישועתו, ולהישען עליו בכל העוצמה.

פרשת השבוע חושפת את המאפיין הזה, בדברי היונה בשובה אל התיבה לאחר המבול: 'והנה עלה זית טרף בפיה'. חז"ל מגלים משמעות נסתרת במסר הטמון בעלה שבפי היונה: ככלות ימי המבול ולאחר שבמשך כשנה הוא שדאג למזונה, היא בוחרת ומעדיפה מזון מר כלענה מידי הטובה והרחומה של בורא עולם. על פני מזון מתוק כדבש מידיו של נח!

זה לא שיש לה משהו אישי נגד נח, הלא הוא שהגיש לה את מזונה במשך ימי המבול. אבל זו בדיוק הבעיה - היא לא רוצה מזון מידי של בשר ודם, היא לא רוצה אוכל מתוק מידי של בן אנוש. היא מעדיפה מזון שכולו ביטחון בה', הישענות עליו, קשר קרוב אתו. 'היו מזונותיי מרורים כזית בידי של הקדוש ברוך הוא, ואל יהיו מתוקים כדבש בידי בשר ודם!' - קובעת היונה, מעדיפה את העלה המר של ה' על מעדני מלך...

הסגולה לאמונה שלימה

כולנו חפצים להתחזק באמונה, כולנו חפצים לחיות בביטחון, כולנו מאמינים שזו האמת. ועדיין, לא פעם זה קשה, נסינות החיים עושים את שלהם, אנו מחפשים עצות ודרכים איך להתחזק במידת האמונה והביטחון, להפוך את תובנת הביטחון למשהו מובנה בתוכנו המנחה את דרכנו.

הנה סגולה, תגלית מרוממת, שעתה היא עונתה וזה הזמן לאמץ אותה: 'חפץ חיים' זצ"ל חושף, כי סגולה לאמונה - ללמוד את ספר בראשית, העוסק בסדר בריאת העולם, ומחדד את ההכרה בכך שיש בורא לעולם, המנחה ומנווט את העולם כולו והמתרחש בו. וכך בעצמו נהג בשנות חייו המאוחרות, ללמוד מדי יום בספר בראשית, כדי לחזק את עצמו במידת האמונה והביטחון!

הבה נאמץ את הסגולה הזו, עודנו בראשית ספר בראשית, זה הזמן לעסוק בלימוד ספר זה ולחזק את מבועי האמונה והביטחון שבתוכנו. כך יקל עלינו להתמודד עם אתגרי החיים השונים, זה מה שיתן לנו את הכח להתמודד, ולהחזיק בעוז ובגאון, באמונה ובביטחון!

מצוה לפרסם! סגולה בדוקה לעורר רצון לקדושה, לטובל לעילוי נשמת

הרה"ח הקדוש רבי פתחיה סעלישער בן הר"ר יוסף יונה הי"ד רזנברג
מזקני חסידי בעלזא, נעקרה"ש בשנות הזעם - י"ג בסיון תש"ד

לעילוי נשמת

ר' שלמה פרץ ז"ל ב"ר מאיר הלוי גולדשטיט (אריאל)
ת.נ.צ.ב.ה.

אך לא מצא בו אלא כמה מאות דולרים בודדים, הרחק הרחק מעשרות אלפי השקלים הנדרשים. רבי אשר מחפש גם בארונות, במגירות ובכל פינה נסתרת, ועם כל חיפוש שהסתיים באכזבה - השיפוצניק שלצידו הלך ונלחץ. היטב הבין כי הוא חייב מיד את הכסף, לכל יאונה לו רע מהפועלים הערבים הממתנים...

הדקות מוסיפות וחולפות, רבי אשר מחיך את חיוכו הטוב, ומתחיל לדבר דברי אמונה וביטחון. 'הלא בורא עולם יודע היטב כי אני זקוק לכסף הזה' - הוא מסביר לשיפוצניק במאור פנים, 'ואין לו כל בעיה לשלוח לי את הכסף כאן ועכשיו. כל שעלינו לעשות הוא להתחזק באמונה וביטחון בבורא הכל יכול, ותיכף נראה כי הסכום החסר יבוא גם יבוא...'

השיפוצניק מתעודד קמעא, אך הזמן מוסיף לחלוף, וכסף אין. רבי אשר מסרב להילחץ, אף עננה קלה של דאגה לא נראית על פניו המאירות. 'אין עוד מלבדו, אפס זולתו!' - הוא קורא בהתרגשות, 'בורא עולם בוודאי רוצה שיגיעו עשרות האלפים הדרושים לנו!' - הוא קובע בביטחון ובאמונה, 'ולכן בוודאי ישלח אותם. עלינו רק לבטוח בו ולהאמין בישועתו!'

חלפו כחמישים דקות, שעת חצות התקרבה, ולפתע - נקישה בדת. בפתח עמד יהודי נשוא פנים מבני ברק, ממקורביו של רבי אשר, ומיד בכניסתו הוא מוציא מחיקו מעטפה תפוחה ובה עשרות אלפי שקלים, אותם הוא מושיט לרבי אשר. 'גביר פלוני מבני ברק שלח זאת אל הרבי', אומר המקורב, 'באתי במיוחד מבני ברק להביא את הכסף...'

עיניו של רבי אשר נרגשות, שוב ראה כי ישועת ה' כהרף עין, הוא סמך על בורא עולם - ובורא עולם אכן שלח את הכסף. הוא סופר את הסכום, מוסיף את כמה מאות הדולרים שהיו בידו קודם לכן, והנה - זהו הסכום המדויק הדרוש לתשלום עבור השיפוצים השבוע, שקל לא יותר ושקל לא פחות!

רבי אשר נפעם, ומושיט את צרור הכסף התפוח לידי השיפוצניק, שממהר לצאת ולשלם לפועליו. ואז, פונה רבי אשר למקורבו ושואל, 'אמור לי בבקשה, מה טעם באת דווקא בשעה לא שגרתית זו, ובנסיעה מיוחדת מבני ברק? האם אותו גביר ביקש להעביר את הכסף דווקא היום, דווקא עכשיו?'

'לא ולא!' - משיב המקורב ומספר, 'כי פגש את אותו גביר כבר בליל אמש, והלה העניק לו את הסכום וביקש שיעבירו לרבי אשר. 'חשבתי לעצמי', הוא מוסיף ומספר, 'שהרי ממילא אני עולה לירושלים בשבוע הבא, אעביר אז את הכסף. ולפתע, היום, פתאום תקפוני נקיפות מצפון קטנות. אולי סכום כה גדול יכול לסייע בדחיפות, למה לעכב את העברתו בכמה ימים? ולפיכך, ולמרות המאמץ המיוחד הכרוך בכך, גמרתי אומר לעלות לירושלים במיוחד ולמסור את הכסף כאן ועכשיו!' רבי אשר מקשיב וחיוכו מתרחב, ואז הוא שואל: 'אולי תוכל לשער, מתי בדיוק התעורר בך הספק, שאולי כדאי להזדרז ולהעביר את הכסף מיד?'

רבי אשר שם אוזניו כאפרסכת, הנה מגיעה ה'תגלית הבטחנית' המרעישת, 'עד כמה מידת הביטחון חוללה מהפך: 'לפני כחמישים דקות!' - משיב המקורב ואומר, 'ממש עכשיו, דקות לפני שיצאתי. חשבתי על זה ומיד יצאתי לדרך, שאורכה כחמישים דקות נסיעה!'

'לא יאומן!' - רבי אשר נרגש עד כלות הנפש, 'הלא בדיוק לפני חמישים דקות הבנו את עומק הבעיה, אז הבנתי שחסר לי בדיוק את הסכום הזה כדי לשלם לפועלים. יכולתי לדאוג ולהילחץ, אך הנה גילוי שמימי מדהים - שזה היה פשוט מיותר ולא מועיל... ההיפך, ברגע שהתחלנו להתחזק בביטחון בבורא עולם, ברגע שהחילונו לעסוק בדיבורי אמונה והישענות על אבא שבשמים - באותו רגע נפתח שער הישועה והמחשבות עוררו בך את הרצון לקום ולנסוע לירושלים!'

וסיפור נפלא זה, אותו סיפר המשפיע הגה"צ רבי צבי מאיר זילברברג שליט"א, מאיר לנגד עינינו עד כמה גדול כוחה של מידת הביטחון, עד כמה עוצמתה. הנה כי כן, בכל עת של לחץ ודאגה, אם אנו נתקלים בהתמודדות או בקושי לא פשוט, נראה לנגד עינינו את המעטפה תפוחת המזומנים היוצאת לדרך מבני ברק לירושלים באופן כה לא צפוי ובמאמץ כה גדול, רק כי יהודי התחזק בביטחון שה' ישלח לו את הישועה - ואז ה' באמת שלח את ישועתו!

יהודי יקר! מה לך דאגה, מה לך נבוך, מדוע אתה תוהה ומבולבל? נכון, כשעומדת לנגד העיניים שאלה קיומית, חרדה ולפתת, בעיה רפואית סבוכה או מינוס חסר תקדים, הדאגה עלולה להשתלט, הלחץ עלול לקנות שביטה. אך דווקא ההישענות על בורא עולם, האמונה בו והביטחון בישועתו - הם שמבטיחים את הישועה האמיתית, הם שמקרבים אותה אלינו בצעדי ענק. הבה נבטח בה' בכל עת, ונזכה לראות בישועתו ובטובתו כמו עינינו, בקרוב ממש!

פגישה בארץ, שיק מאמריקה...

היה זה בימי מלחמת העולם הראשונה. מוסדות עולם נעו גם זעו, גבולות היטשטשו, הכלכלה התרסקה, ובעקבות כך פסק זרם התרומות שהחזיק את עניי ירושלים, ורבים מתושביה חוו חרפת רעב מוחשית. אחת המשפחות העניות

בירושלים היתה משפחתו של הצדיק רבי אריה לוי זצ"ל, ולנוכח המצב הכלכלי הקשה - הפך הרעב לאורח קבוע בבית, ולבני המשפחה לא היה מה לאכול - כפשוטו ממש.

רבי אריה הביט בצרתם, האזין לקרקורי בטנם המשוועת לאוכל, ואין לאל ידו להושיע. הכסף אזל עד הפרוטה האחרונה, ועתה - עוללים שואלים לחם ואין. בלית ברירה, החליט לפנות אל אחד מעשירי ירושלים - במושגי אותם ימים, להפקיד בידיו כמה ספרי קודש עתיקים כמשכון יקר, וליתול ממנו הלוואה קטנה שתאפשר לו לקנות מעט מוצרי מזון להחיות נפש משפחתו.

רבי אריה לא ציפה לאכזבה שכזו, לתשובה כה חצופה. אותו יהודי אמיד סירב להלוות לו כסף, וגם הסבר נאה היה בפיו לפשר הסירוב: 'הלא כל בני ירושלים באים ללוות ממני, ואני מלווה להם כסף - כי חוששני שאם לא אלווה להם יעסו עליי וישנאו אותי. לא כן אתה, הלא מידותיך כה טובות, טוב ליכך כה רב, גם אם לא אלווה לך - בטוחני שתישאר אוהבי כמקדם. אין לי סיבה להלוות לך!' - פסק הלה את פסוקו בעזות מצח.

לבו של רבי אריה חישב להישר. אם עד עתה האמין שלפחות יוכל להיעזר באותו יהודי - מתברר כי הלה משענת קנה רצוף, ועוד תירוץ מקורי שכזה בפיו... הוא אכן צדק - העשיר הירושלמי, שכן רבי אריה באמת לא כעס עליו, הוסיף לאהוב אותו כבתחילה. הוא שב לביתו וסיפר לרבינית בקול נכאים את הקורות אותו, ולהפתעתו הרבה, עיניה של הרבינית נדלקו בזיק של תקווה, והיא השיבה ואמרה:

'מה לך נשבר בעלי היקר? הלא חובתנו לדון את כל האדם לכף זכות, והרי לא נצליח לדונו לכף זכות... ולפיכך אין לנו אלא להסיק כי היתה זו פקודת הבורא ממעל, שפקדה עליו לקפוץ את ידו ולסרב לתת לך הלוואה, בלי סיבה אמיתית. ואם כן - המשיכה הרבינית ושטחה את טיעוניה - 'הלא ברור כי בורא עולם לא רוצה שנגוע ברעב, יש לו מטרה אחרת, כנראה מטרתו לחזק אותנו באמונה ובביטחון בישועתו!'

'השלך על השם יהבך והוא יכללך!' - הוסיפה הרבינית ואמרה, 'הרי המסר של בורא עולם עבורנו ברור ושקוף, שגם מי שמלווה לכולם - לא יעזור לנו, כדי שנישען רק עליו, ונבטח בו. הבה נעשה זאת בשמחה ובטוב לבב, הבה נישען עליו חזק ובכל הכח, הבה נאמין בו ונבטח כי הוא ידאג לכל מחסורנו, ודורשי השם לא יחסרו כל טוב!'

רבי אריה התחזק מדברי הרבינית, ויחיד הם ישבו ודיברו דיבורי חיזוק של אמונה וביטחון שעה ארוכה, עד שלפתע נקישה על הדלת, ובפתחה עמד שליח הדואר ומעטפה בידו. 'זה עבור לוי' - קרא לחלל הבית, השליך את המעטפה פנימה והמשיך לכתובת הבאה.

רבי אריה ניגש אל המעטפה ומוציא ממנה מכתב קצר ותכליתי, המגיע מאפוסטרופוס הממונה על עזבונו של יהודי אמריקאי, שכתב בצוואתו את הדברים הבאים: לפני שנים פגש בפתח תקווה את רבי אריה לוי, והואיל והוא מכיר ומוקיר - אותו ואת אחד מסביו, הוא מבקש כי עשרה דולרים מירושתו יינתנו ביום השנה שלו לאותו רבי אריה לוי. ולמעטפה זו - מצורפת המחאה על הסכום האמור, חתומה באותיות אנגליות גדולות ועגולות...

עשרה דולרים היו באותם ימים סכום גדול. רבי אריה נרגש, עיניו נישאות אל על בהודאה לה' הטוב, בתודה על כך שגם הפעם הביטחון בו לא איכזב. הוא נוטל את המחאה ופורט אותה אצל חלפן כספים מקומי, ומסכום זה - שבורא עולם סידר שיום השנה של אותו יהודי אמיד יחול בסמוך למועד הרעב הגדול - היה מזון לו ולמשפחתו למשך תקופה!

וכל ימיו היה רבי אריה אומר בענוותנותו, כי מידת הביטחון שלו - כמו מידות טובות אחרות בהן זכה, הן מכח אשתו הרבינית ע"ה. כי חייה אמונה, דיבורה אפוף ביטחון, מילותיה מלוות תמיד בצליל אופטימי שלא יטוש ה' את עמו ונחלתו, ויעזור להם להתגבר כל משבר וקושי. ואכן, כפי שקרה גם הפעם, בכח הביטחון והאמונה שרדו את המשבר הכלכלי והרעב הקשה, ובשעת ההתחזקות בביטחון הגיעה המחאה שהצילה את המצב.

ולא נועד סיפור זה, שהופיע בגיליון 'בקהילתנו' - פרשת כי תצא, אלא כדי ללמדנו: חושב לו היהודי מחשבות, מהרהר, מתכנן, בסופו של דבר, תוכניותיו נגנזות, מחשבותיו מתנפצות, הרהוריו מעלים חרס. ברגע האמת, בכל עת קושי או צרה, כדאי להתחזק רק באמונה ובביטחון, להאמין באמת שה' רואה ומשגיח, הוא ששלח את ההתמודדות הזו, והוא שיוציא אותנו ממנה, לפי תוכניתו האלוקית.

וגם כשהאופק חשוך לחלוטין, וגם כש'תוכנית הצלה' האחרונה נגנזה, וגם כשהאור העמום בקצה המנהרה כבה - גם שם בורא עולם איתנו, לו רק נבטח בו, נאמין בו, נדע שבאמת יש לו תוכנית סדורה וטובה. 'בטחו בהשם עדי עד!' - בורא עולם עימו, רואה אותנו, משגיח עלינו. ולו נזכה, רק נבטח בו בכל הכח, נישען עליו ורק עליו. אם נזכה ל'זה השם קיינו לו', אם נבטח בו ונאמין בו, אזי 'נגילה ונשמחה בישועתו!'

משיעוריו של מגיד השיעור הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

לשמיעת השיעורים בדף היומי ובנושאים נוספים חייגו: 073-2951342 | לקבלת העלון במייל: 6778160@gmail.com | לתרומות והנצחות (גם בכ. אשראי) למען הפצת העלון חייגו: 055-677-8160 | ניתן לתרום גם בעמדות נדרים פלוס